

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: October/November-2022
Sanskrit (Optional) Paper-IV
SANO4: Upanishad & Gita

Day and Date: Thursday, 15/12/2022

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 गीतेमध्ये एकूण किती अध्याय आहेत?
अ) १८ ब) १७ क) २१ ड) ११
- 2 प्रमुख उपनिषदांची संख्या किती?
अ) १० ब) १२ क) ११ ड) १७
- 3 ..... उपनिषद हे सर्वात मोठे उपनिषद आहे.
अ) बृहदारण्यक ब) कठोपनिषद क) केनोपनिषद ड) प्रश्नोपनिषद
- 4 ..... उपनिषद तुलनेने हे सर्वात लहान उपनिषद आहे.
अ) बृहदारण्यक ब) कठ क) केन ड) ईश
- 5 खालीलपैकी श्रुती प्रस्थान कोणते?
अ) उपनिषद ब) गीता क) रामायण ड) ऋग्वेद
- 6 गीतेच्या दुसऱ्या अध्यायाचे नाव ..... आहे.
अ) कर्मयोग ब) सांख्ययोग क) विषादयोग ड) संन्यासयोग
- 7 भारत हे नाव गीतेत कोणासाठी योजले आहे.
अ) अर्जुन ब) धृतराष्ट्र क) श्रीकृष्ण ड) संजय
- 8 श्रीकृष्ण कोणत्या वंशातील पुरुष होता?
अ) भरत ब) वृष्णी क) आर्य ड) पांडव

- 9 गीतेचा उपदेश ऐकताना अर्जुन 'वार्ष्णेय' असे कोणास संबोधतो?
अ) स्वतःला ब) श्रीकृष्णाला क) ऋषीमुनीला ड) संजयाला
- 10 खालीलपैकी कोण विद्वानांसारखा युक्तीवाद करत होते?
अ) अर्जुन ब) धृतराष्ट्र क) श्रीकृष्ण ड) संजय
- 11 मनाने इंद्रिये ताब्यात ठेवून विषयांचे चिंतन न करणाऱ्यास काय म्हटले जाते?
अ) दांभिक ब) पंडित क) मुनि ड) श्रेष्ठ
- 12 शरीर व्यवहार चालण्यासाठी ..... करण्याचा सल्ला गीता शास्त्र देते.
अ) याग ब) योग क) कर्म ड) व्यायाम
- 13 गीताशास्त्रानुसार आसक्ती सोडून कर्म करणारा मनुष्य..... जाऊन मिळतो.
अ) इंद्राला ब) परमात्म्याला क) विष्णुला ड) ब्रह्माला
- 14 रजोगुणसमुद्भवः.....
अ) कामः ब) क्रोधः क) उभौ ड) यज्ञः
- 15 यज्ञः ..... समुद्भवः
अ) ज्ञान ब) कर्म क) धर्म ड) योग

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 ब्रह्मसूत्र
- 2 नास्तिक दर्शने
- 3 आत्म्याची विशेषणे
- 4 स्वधर्मे निधनं श्रेयः

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 गीतेत आत्म्याचे वर्णन कसे केले आहे?
- 2 गीतेतील स्वधर्म म्हणजे काय थोडक्यात स्पष्ट करा?
- 3 'परधर्मो भयावहः' थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 4 'लोकस्तदनुवर्तते'....श्रेष्ठ पुरुषाचे आचरण हे प्रमाण म्हणून मानले जाते सोदाहरण स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 आत्म्याचे स्वरूप गीतेतील दुसऱ्या अध्यायानुसार स्पष्ट करा?
- 2 गीतेच्या तिसऱ्या अध्यायाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: October/November-2022

Sanskrit (Optional) Paper-IV
SANO4: Upanishad & Gita

Day and Date: Thursday, 15/12/2022
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 गीतेमध्ये एकूण किती अध्याय आहेत?

अ) १८ ब) १७ क) २१ ड) ११

Option 1

2 प्रमुख उपनिषदांची संख्या किती?

अ) १० ब) १२ क) ११ ड) १७

Option 1

3 ..... उपनिषद हे सर्वात मोठे उपनिषद आहे.

अ) बृहदारण्यक ब) कठोपनिषद क) केनोपनिषद ड) प्रश्नोपनिषद

Option 1

4 ..... उपनिषद तुलनेने हे सर्वात लहान उपनिषद आहे.

अ) बृहदारण्यक ब) कठ क) केन ड) ईश

Option 4

5 खालीलपैकी श्रुती प्रस्थान कोणते?

अ) उपनिषद ब) गीता क) रामायण ड) ऋग्वेद

Option 1

6 गीतेच्या दुसऱ्या अध्यायाचे नाव ..... आहे.

अ) कर्मयोग ब) सांख्ययोग क) विषादयोग ड) संन्यासयोग

Option 2

7 भारत हे नाव गीतेत कोणासाठी योजले आहे.

अ) अर्जुन ब) धृतराष्ट्र क) श्रीकृष्ण ड) संजय

Option 1

8 श्रीकृष्ण कोणत्या वंशातील पुरुष होता?

अ) भरत ब) वृष्णी क) आर्य ड) पांडव

Option 2

9 गीतेचा उपदेश ऐकताना अर्जुन 'वार्ष्णेय' असे कोणास संबोधतो?

अ) स्वतःला ब) श्रीकृष्णाला क) ऋषीमुनीला ड) संजयाला

Option 2

10 खालीलपैकी कोण विद्वानांसारखा युक्तीवाद करत होते?

अ) अर्जुन ब) धृतराष्ट्र क) श्रीकृष्ण ड) संजय

Option 1

11 मनाने इंद्रिये ताब्यात ठेवून विषयांचे चिंतन न करणाऱ्यास काय म्हटले जाते?

अ) दांभिक ब) पंडित क) मुनि ड) श्रेष्ठ

Option 4

12 शरीर व्यवहार चालण्यासाठी ..... करण्याचा सल्ला गीता शास्त्र देते.

अ) याग   ब) योग   क) कर्म   ड) व्यायाम

Option 3

13 गीताशास्त्रानुसार आसक्ती सोडून कर्म करणारा मनुष्य..... जाऊन मिळतो.

अ) इंद्राला   ब) परमात्म्याला   क) विष्णुला   ड) ब्रह्माला

Option 2

14 रजोगुणसमुद्भवः.....

अ) कामः   ब) क्रोधः   क) उभौ   ड) यज्ञः

Option 3

15 यज्ञः ..... समुद्भवः

अ) ज्ञान   ब) कर्म   क) धर्म   ड) योग

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 ब्रह्मसूत्र

Ans:

2 नास्तिक दर्शने

Ans:

3 आत्म्याची विशेषणे

Ans:

4 स्वधर्म निधनं श्रेयः

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 गीतेत आत्म्याचे वर्णन कसे केले आहे?

Ans:

2 गीतेतील स्वधर्म म्हणजे काय थोडक्यात स्पष्ट करा?

Ans:

3 'परधर्मो भयावहः' थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

4 'लोकस्तदनुवर्तते'....श्रेष्ठ पुरुषाचे आचरण हे प्रमाण म्हणून मानले जाते सोदाहरण स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 आत्म्याचे स्वरूप गीतेतील दुसऱ्या अध्यायानुसार स्पष्ट करा?

Ans:

2 गीतेच्या तिसऱ्या अध्यायाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Ans:

*****